

Reklamfria och neutrala tobaksförpackningar

”Döden i en liten ask” så osentimentalt skrev *Alexandra Pascalidou* om sina paket med cigg. Rökningens grymma verklighet i Sverige, 100 000 insjuknanden i ett femtiotal diagnoser och 12 000 dödsfall varje år, står i skarp kontrast till cigarettpaketens tjusiga framtoning.

Temat för den tobaksfria dagen (”World No Tobacco Day”) den 31maj, en årlig kampanjdag på initiativ från Världshälsoorganisationen, är neutrala tobaksförpackningar (<http://www.who.int/campaigns/no-tobacco-day/2016/event/en/>). Neutrala tobaksförpackningar (”plain packaging”) innebär att alla tobaksförpackningar ser likadana ut oavsett märke med samma oansenliga färg - typ mörkbrun - och helt utan dekorationer och reklamdetaljer. Det enda som skiljer förpackningarna åt är varumärkesnamnet men det ska skrivas med samma enkla typsnitt.

Tobaksföretagen går miste om sin främsta plats för att med reklambudskap och marknadsföring locka konsumenter till sina produkter. Dessutom synliggörs på ett bättre vis de hälsovarningar med avskräckande bilder och text som ska täcka en stor del av tobaksförpackningarna yta. Tobaksvarorna blir helt enkelt mindre coola. Och det blir färre som röker.

Den 31 maj uppmanar Världshälsoorganisationen alla länder att ”get ready” för neutrala tobaksförpackningar och följa i Australiens spår som introducerade neutrala tobaksförpackningar 2012. Frankrike, Storbritannien, Irland och Nordirland har beslutat om neutrala paket och inför dem i maj 2016. Många andra länder har påbörjat beslutsprocessen.

Även om neutrala paket är ett stort steg i att minska användningen av tobak och de risker på hälsan som särskilt rökning innebär, så är det ingen enkel åtgärd att genomföra. Tobaksindustrin satsar stora pengar på kampanjer för att argumentera mot neutrala paket. Emellertid så finns det omfattande sammanställningar av information och forskning om neutrala paket som bemöter tobaksindustrins argument (http://tobaksfakta.se/wp-content/uploads/2016/04/Om-neutrala-paket19.april_.pdf, <https://www.cancervic.org.au/plainfacts/>).

Australiens regering spenderade många miljoner dollar i en rättslig tvist mot tobaksgiganten Philip Morris. Fler liknade juridiska processer har varit på gång i andra länder. Men i början på maj klaggjorde EU-domstolen att neutrala paket är legala och befogade med tanke på att det grundläggande syftet är att skydda människors hälsa.

I Sverige diskuteras neutrala tobaksförpackningar, inte minst i den aktuella utredningen om en översyn av tobakslagen. Utredningen bedömer att för närvarande bör ett krav på neutrala tobaksförpackningar inte införas eftersom detta anses som oförenligt med tryckfrihetsförordningens bestämmelser. Kanske gör en pågående utredning om grundlagarna en annan bedömning.

Till sist ett tänkvärdt citat från den svenske filosofen *Torbjörn Tännsjö*: ”Om vi slapp konfronteras med reklamen skulle vi frivilligt göra klokare val av livsstil, bruka färre ändligena materiella resurser, leva enklare och lyckligare.”

GET READY FOR PLAIN PACKAGING

No logos, colours,
brand images
or promotional
information

Pack surfaces in
a standard colour

Brand and product
names in a standard
colour and font

SMOKING
HARMS UNBORN
BABIES

Graphic health
warnings used in
conjunction with
plain packaging

Tobacco Company Name
Country, Street, Postcode
A.P. No. (where applicable)
This pack is the property of the manufacturer and should not be used for other purposes.

Brand
Variant 25

- Reduce attractiveness of tobacco packaging
- Eliminate tobacco advertising and promotion
- Limit deceptive tobacco packaging
- Increase effectiveness of tobacco health warnings

World Health
Organization

31MAY:WORLDNOTOBACCO DAY

www.who.int/world-no-tobacco-day

#NoTobacco